

REDACTIUNEA,
Tipografia și Administra-
țiunea
BRAȘOV, Piața-mare 30.
Scrierile neînscrise nu se primesc.
Manuscrisurile nu se restituie.
INSERATE:
se primesc la Administra-
țiunea Brașov și la birou-
rile următoare:
Viena la M. Dukas Nachf., Heinrich
Schalek, Rudolf Mosse. — În Budă-
pesta la Eckstein Bernát, Julius Leo-
pold, Blockner L.
PREȚUL INSERATELOR:
Un șir pe 20 bani pentru
o publicare. Publicări
mai dese după tarife și învalități.
Reclame pe pag. a 3-a 1
șir 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXXIII.

Telefon: Nr. 226.

„GAZETA” apare ZILNIC.
Abonamente pentru Austro-Ungar.
pe un an: —
24 cor. pe 6 luni 12 cor. pe trei
luni 6 cor. — N-rii de Duminică:
patru cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
un an 40 franci, pe șase luni 20
franci, pe trei luni 10 franci.
N-rii de Duminică 8 fr. an.
Se poate prenumăra la toate oficiile
poștale precum și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
La Administrația „GAZETEI” pe
1 an 20 C. Pe 6 luni 10 C.
pe trei luni 5 C. Cu dusul
acasă: Pe un an 24 Cor. Pe 6 luni
12 Cor. Pe trei luni 6 Cor. Un exam-
plar 10 bani. — Atât abonamentele
cât și inserțiile se plătesc înainte.

Nr. 184.

Brașov, Joi, 29 Iulie (11 August)

1910.

La pacea cu naționalitățile.

În fine ni s'a dat să auzim în chestiunea împăcării și păreriile șefului kossuthiștilor, a lui Kossuth Ferencz. El și le-a pus pe hârtie pentru ziarul „Ujság” din Cluj, care le publică la loc de frunte în nrul 190, dela 9 August c.

Dela șeful unui partid vechiu și considerabil, dela un fost ministru, în fine dela un bărbat de cultură europeană, cum să afirmă că este fiul lui Kossuth Lajos, s-ar aștepta ori cine, ca să auză niște păreri înălțătoare, niște enunțări, cari să deschiză nouă orizonturi și nouă puncte de vedere în chestiunea aceasta atât de incurcată de machinațiile și apucăturile șovinismului rafinat.

Dar în locul acestora ce vedem? Niște declarații superficiale, idei ruginate și concluzii false, împreună cu credința șovinismului, că banii țării, banii comuni ai tuturor cetățenilor să pot, ba trebuie folosiți contra unei naționalități, pentru a-i stângeni și împedeca în dezvoltare instituțiile economice-financiare.

Pentru Kossuth Ferencz și acum dăinuiește credința, că „agitatori” (agitatorság) naționalistă română s-a dezvoltat în o adevărată meserie sau chemare, care nu ține cont de nimic, de nici o împrejurare.

Dar să trecem peste această greșală, mai ușor de conces cutărui scriitor de pe la ziar, decât unui bărbat de stat la Kossuth și să vedem, ce mijloace recomandă el pentru pace.

Kossuth crede, că piedecile păcii sunt administrația rea și neinteresarea statului de soarta poporului. Dăm aci pasagele referitoare la aceste, cu observarea, că Kossuth iarăși să alintă în falșă credință, că poporul nostru ar fi *semicult*, prost, mai prost ca d. e. țaranul ungar de

pe pustă sau ca Săciul: tot greșeli provenite din informații falșe și unilaterale.

Dar iată ce zice el:

„Eu cred, că curentul de pace să va porni numai atunci, când vor putea fi îndreptate toate defectele și relele administrației în ținuturile locuite de Români, unde în multe locuri notarii și solgăbirăii sunt stăpâni și tiranii, iar nu ocrotitorii poporului sărman românesc semicult.

Mai departe, atunci se va naște acest curent, când poporul român, care în multe părți trăiește în mizerie, va simți mâna ajutătoare a statului, mâna aceea părintească, care trebuie să o întindem omului semicult, dacă voim să-i câștigăm inima. Muncă, mijloace de traiu, dreptate și loialitate — aceste trebuie să i le asigurăm. Trebuie Românii să simtă, că statul unguresc nu-i consideră numai ca material, din care să scoată dări și soldați, ci ca cetățeni de a căror soarte să interesează.”

Aceste sunt toate bune. Numai cât ele sunt *măsurabile pe jumătate* și Kossuth e în rătăcire și în acest punct dacă crede, că *singur* cu aceste s-ar rezolva chestia naționalităților. Ceea-ce cere aci Kossuth pentru Români, statul e dator să facă, ca pentru nește cetățeni ai lui, în afară de ori-ce tratative sau curente de pace. Ce folos însă dacă guvernele ne vor da — ceea-ce în ori-ce stat de drept și civilizată trebuie să se dea — o bună și conștientoasă administrație, iar cu altă mână ne iau sau s-ar încerca să ne ia alte bunuri, ce avem și a ne împedeca chiar și în progresul nostru economic.

Exemplu ne dă însuși Kossuth Fer. în articolul său. După ce arată mijloacele citate mai sus și prin cari după părerea lui s-ar înjgheba pacea, zice:

„Findcă societatea maghiară nu e capabilă, ca societatea română, pentru o acțiune de bancă—*acțiunea băncilor române trebuie contra-balanșată cu bani de-ai statului*.”

Poftim căi și mijloace pentru rezolvirea dreaptă a chestiunii române!

Kossuth ne spune în articol, că politicianii independiști și el însuși s-au ocupat ani de zile cu chestiunea de naționalitate. I-o credem aceasta pe cuvânt, dar din păreriile și ideile lui vedem, că el cât și soții lui umblă pe căi de tot greșite, ce privește rezolvirea acestei probleme. Stau pe bază de informații falșe, pornesc din punct de vedere falș și astfel e natural, că ajung la concluzii falșe și greșite.

Va fi oare mai real și mai norocos Khuen și Tisza cu acțiunea lor? Cu greu o putem crede. . . .

O declarație a d-lui D. T. Mihali. D-l deputat Dr. T. Mihali, intervievat de un ziarist vienez, a făcut acestuia următoarea declarație:

Pretenziunea formulată de Tisza, ca deputații naționaliști să se atașeze unui partid maghiar, este incompatibilă cu sentimentele de rasă ale Românilor. Noi nu putem renunța nicicând la organizațiunea noastră națională. Susținerea organizațiunei noastre este pentru fiecare guvern cinstil și pentru noi o necesitate constituțională, deoarece ea singură, prin intermediul unui drept corespunzător de control, poate să ofere garanția că drepturile garantate prin lege vor rămânea neschimbate și durabile și astfel vor oferi o bază sănătoasă pentru dezvoltarea naționalităților din Ungaria.

Scurt și cuprinzător!

Lege sancționată. „Bud. Tudosit” este informat, că Maj. Sa a sancționat proiectele de legi privitoare la contingentul de recreați.

Conflictul religios din Spania. Din Roma se anunță, că contramandarea demonstrației, ce avea să aibe loc Duminică în San-Sebastian, a fost cauzată de un ordin al Papei, care a voit prin aceasta să dezmință versiunea că manifestația se organizase din ordinul Vaticanului. Papa a împărțit dorința sa și ducelui de Bourbon Don Jaime, în sensul ca demonstrația să nu aibă loc și l'a rugat să informeze în acest senz și pe partizanii săi. Curia speră că prin actul acesta condescendent va decide guvernul spaniol să nu mai ia vreo nouă măsură radicală. Pontificele a comunicat și congregației extraordinare intențiile sale și i-a cerut să ia o hotărâre care să dea curiei posibilitatea de a continua tratativele cu Spania. În urma acestui fapt, tratativele vor fi reluate în cursul acestor zile.

Externe. În Teheran, capitala Persiei, s'a proclamat starea de asediu. Luni a fost o luptă sângeroasă de stradă. Cauza a fost, că guvernul a dat ordin să se ia dela popor armele, dar mai mulți inși din seminția Fideilor, n'au voit să le predea. Trupele guvernului i-au atacat și astfel s'a iscat lupta. Sunt câți-va morți și răniți. Fideii s'au predat. Europeanii au fost făcuți atenți, să nu se arate pe strade.

În Coreea se lățește tot mai mult mișcarea anti-iaponeză. Societățile secrete amenință cu moarte pe acela, cari fac legături de comerț cu Iaponezii sau au alte legături cu ei.

În Grecia situația politică continuă a prezenta incurcări. Ziarul »Kairo« e informat, că în Grecia există o societate secretă de politicieni și oficeri, a cărei scop este pregătirea revoluției și alungarea familiei regale din Grecia. În legătură cu aceasta iarăși circulă știrea, că regele George are intenția a abdica la tron.

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Sonet.

Îl vei privi cu inima curată
Când chipul meu în cale-o să-ți răsară,
Te vor mișca și-atunci cum te mișcară
Privirile-mi a tot senine — odată?

Or cum va fi, în lumea-mi solitară
Cu'n zâmbet luminezi viața-mi toată
Deci tu cetind sonetul adorată
Surăde-mi blândă de departe iară!

Și-atunci simțind năvala de lumină
Ce-a isvorât cetind acest sonet
Pe-o ramură nflorită din grădină.

Ca Cyrano, o caldă sărutare
Îți va trimete tristul tău poet
—Ștergând prin ea... eterna depărtare!

Brașov 1910.

Alfred Moșoiu.

O catastrofă cerească.

Omenirea s'a speriat acum cât-va timp de un pericol închipuit; credea, că trecerea pământului prin coada unei comete va aduce sfârșitul lumii. Cometa a trecut și pământul cu omenirea lui a rămas ca și în trecut, după cum prevăzuseră astronomii și în ciuda celor cari voiau să discrediteze cea mai sublimă dintre științe. Catastrofele cerești însă nu sunt neprobabile, ele sunt chiar o verigă din lanțul neîntrerupt al marilor fenomene cosmice.

Omenirea a asistat în mai multe rânduri la mari catastrofe cerești, ce din fericire aveau loc la depărtări enorme, totul manifestându-se pentru noi sub forma unei splendide stele noi, care durează de obicei un timp relativ scurt, pentru a dispărea apoi pentru tot-deauna.

Lunile trecute a apărut o nouă scriere a unui astronom de seamă, a lui Lowell, astronomul american, cel care apără părerea, că Marte e o planetă locuită și că locuitorii ei se luptă cu lip-a extremă de apă, construind canale, pe unde apa ce rezultă din topirea zăpezilor dela cei doi poli, se revarsă asupra întregii planete, fructificând solul.

Noua scriere a lui Lowell e intitulată The Evolution of Worlds. (Evoluțiunea lumilor) și am găsit în ea un capitol

foarte interesant, care acum, după ce cetitorii s'au liniștit cu totul în ce privește pericolul cometei Halley, îl vor ceti cu plăcere, pericolul cu care Lowell ne amenință privind un viitor prea îndepărtat.

Iată în resumat acest capitol:

Stelele ce împodobesc bolta cerească sunt sori imenși, în mare parte sori mult mai mari decât soarele nostru, dar nu va fi nici odată pericol să ne întâlnim cu vre-unul dintre ei, deși iutelele lor sunt considerabile, de oare-ce sunt la depărtări prea mari, neînchipuite. Ca să constăți mișcarea reală a unei stele pe cer îți trebuie observații foarte delicate. În câte-va mii de ani, abia dacă se mișcă o stea pe cer, pe o distanță cât diametrul Lunii.

În spațiu există însă și corpuri întunecate, sori ce și-au pierdut lumina și pe cari prin urmare nu putem să le observăm, decât atunci, când apropiindu-se prea mult de noi, ar fi luminate de soare, arătându-ni-se ca puncte cerești.

Putem să facem socoteli foarte apropiate cu privire la mersul spre soare al unui asemenea corp cereș și putem să prevedem fenomenele ce ar avea loc în mod succesiv.

Corpul cel străin ar fi văzut mai curând, s-au mai târziu, după cum ar avea o masă mai mare, sau mai mică. Să ne închipuim, că acest corp ar avea masa soarelui nostru, care după cum se știe e

de 324.000 de ori mai mare decât acela a pământului. De oare-ce acel corp ar fi întunecat, urmează, că ar fi și solid și prin urmare, ar avea o densitate mult mai mare decât a soarelui care după cum se știe e aproape cu totul gazos. Diametrul corpului în chestiune ar fi de peste 420.000 kilometri.

Strălucirea lui pe cer ar depinde de distanța la care s'ar afla și de puterea cu care ar reflecta lumina ce ar primi-o dela soarele nostru. Sporirea strălucirii luminei lui ar fi, bine înțeles, cu atât mai mare, cu cât s'ar apropia de soarele nostru și prin urmare și de pământ. La început va apare ca o stelută, care nu ar putea fi văzută decât cu cele mai mari lunete din lume și având o lumină atât de mică nu ar fi descoperită numai decât, afară numai dacă vre-un astronom nu ar fotografia acea parte a cerului. În acest caz, corpul cel vagabond ar fi găsit mai repede, căci pe placa fotografică ar lăsa un fel de linie, din cauza mișcării lui pe bolta cerească, mișcare ce nu se poate observa la stele, decât în mii de ani, după cum am spus mai sus.

Stelele ce le vedem cu ochii liberi sunt împărțite în șase mărimi, cele de mărimea întâia fiind cele mai strălucitoare, cele de mărimea a șasea fiind cele mai mici pe cari le pot observa ochii noștri. Cu un binoclu obișnuit vezi stelele până la mărimea a șaptea, cu un binoclu cu

La rezolvarea chestiunii naționalităților din Ungaria.

Dela un participant la tratările de pace maghiaro-române.

Sub titlul de mai sus ziarul „Sieb. D. Tageblatt“ publică în nrul de ieri un prim-articol, pe care redacția îl însoțește cu următoarea notă explicativă:

»Expunerile de mai sus ale unui prieten al ziarului nostru, care a luat parte în stadiile prime la consfăturile în jurul împăcării între bărbații de stat maghiari și conducătorii români, vor fi urmărite desigur și de cetitorii noștri cu mare interes, pentru care motiv le și publicăm în toată întregime lor, *deși nu putem să împărtășim în toate privințele optimismul scriitorului articolului.*

Este în tot cazul caracteristic pentru acțiunea de împăcare faptul, că la consfăturile, cari au urmat în Pesta, a luat parte și un conducător al Sașilor, căci autorul articolului este fără îndoială unul dintre deputații sași, dacă nu chiar însuși fostul director al ziarului „Sieb. D. Tageblatt.“

Iată în traducere acest articol, care va fi citit de sigur și în cercurile românești cu un deosebit interes:

»A produs de sigur mirare generală, că guvernul imediat după alegerile parlamentare, în care deodată cu toate partidele radicale maghiare s'a prăbușit și partidul naționalităților condus de elementele extreme naționale, — a lansat prin conducătorul partidului astăzi atotputernic guvernamental un apel către Români, ca prin cei mai buni fi ai poporului lor să prezinte guvernului dorințele lor, pentru ca să se caute și afele o înțelegere, deoarece rezolvirea acestei chestiuni constituie o chestiune de existență pentru stat. Motivarea aceasta arată marea importanță, care se dă acestei acțiuni, și cel ce urmărește cu atenție dezvoltarea pe continent, va conștienta, că apelul s'a făcut la timp și că e motivat.

Anul trecut părea iminentă lupta decisivă între germanism și slavism și am avut încheierea prilejul să putem observa gruparea factorilor de putere competenți pe continent. Germanii pot să conteze în lupta aceasta — care mai poate fi amânată însă nu poate fi evitată pe timp mai îndelungat — pe lângă elementul german extern numai la ajutorul puternic al maghiarimei și al românimeii, pentru cari germanismul este condiția fundamentală și unica posibilitate în vederea susținerii independenței lor ca state și a particularităților lor etnice.

De aici urmează, că imperiul german trebuie să aibă un interes eminent, ca maghiarimea și românimea să se întărească și astfel să se consolideze rapoartele interioare ale Ungariei și României. Astfel sunt marcate totodată și directivele fundamentale pentru consolidarea statului ungar; ele trebuie să creeze posibilitatea, ca cele 8 milioane de Maghiari să formeze împreună cu cele 3 milioane de Germani și cele 3 milioane de Români un singur

bloc armonios, spre care să se îndrepte toate simpatiile celor 10 milioane Români din regat și celor 80 milioane germani din imperiul german, prin care fapt li se asigură acestui bloc o poziție dătoare de ton în monarhia dublă.

Deoarece zace în afară de sfera de putere a Ungariei, ca ea să producă schimbări în situațiunea dată externă, Ungaria trebuie să-și întocmească astfel rapoartele ei interioare, ca elementele blocului amintit să conlucre în armonie, cu dragoste și simpatie, în mod egal și din toate puterile lor pentru întărirea și înflorirea statului ungar. Această țintă înaltă nu e greu de ajuns, dacă ne punem pe punctul de vedere al lui Deak și Eötvös: nedivizibilitatea țării coroanei Sf. Stefan și unitatea națiunii politice ungare, însă aer și spațiu pentru nizuințele culturale și de limbă a acelor elemente întregitoare ale națiunii unitare, a căror limbă maternă nu e cea maghiară și cărora, de sine înțeles, limba lor, cultura lor și naționalitatea lor le e întocmai atât de prețioasă și scumpă, precum este Maghiarilor naționalitatea lor.

Fiindcă potopul slav amenință de-o potrivă pe Maghiari și pe Români, este o urmare naturală apropierea mai strânsă între aceste două popoare. Și fiindcă ambele unite, sunt silite a căuta sprijin la Germani, frecarea și discordia între aceste trei popoare aici în Ungaria, este o apariție nenaturală, fiindcă o apropiere mai intimă între toate aceste trei elemente este o condiție de existență a lor. Terenul de frecare nu trebuie lăsat să fie lărgit prin elementele șoviniste și extrem naționale, ci e de dorit, ca în fiecare tabără să iasă la iveală elementul cuminte și să marcheze direcția, ce duce la pace.

Dacă nu ne înșală semnele, să pare, că cu schimbarea, ce s'a făcut în conducerea afacerilor statului, *va intra o schimbare în spre bine și în chestiunea de naționalitate.* Și ar fi de dorit, ca toți cei chemați să facă tot posibilul, spre a se putea rezolvi această chestiune, spre mulțumirea posibilă a tuturor.

Ce se ține de poziția noastră, eu cred, că noi trebuie să sprijinim din toate puterile nizuințele guvernului de-a ajunge la o înțelegere cu Români, căci această înțelegere ne aduce atât nouă, cât și Germanilor din Bănat, *toate concesțiile pe terenul limbii și culturii,* ce vor trebui să se dea Românilor și promovează contactul nostru cu Germanii din Bănat. Poziția noastră, ca Germani în Ungaria, s'ar întări, și în solidaritate cu Români, am deveni un factor respectabil. Disensiunile dintre Români și Maghiari nu dăinuiesc pe contul nostru, alianța între Maghiari și Români se face nu contra ci pentru Germani și ar fi lucru greșit și în privința tactică, dacă ea ar fi îndreptată contra Germanilor din Ungaria.

Impăcarea cu Maghiarii.

— Voci de presă. —

Din părerile ziarelor asupra chestiunii de împăcare dintre Români și Maghiari, mai dăm azi următoarele:

„Adevărul“.

»Adevărul« scrie astfel:

prizma, ca acelea pe cari le au ofiterii noștri, poți să vezi stelele până la mărimea 8. Stelele de mărimea 9, 10, 11 etc. se pot observa numai cu ajutorul lunetelor și placa fotografică înregistrează stele de mărimea 17, cum era cometa Halley, când a fost văzută pentru prima oară în Septembrie 1909.

Corpul nou ce s'ar apropia de soare și-l închipuște Lowell, când e văzut ca o stea de mărimea 11, — adevărată o depărtare de cinci ori mai mare decât depărtarea lui Neptun de soare. Neptun, care e cea mai depărtată dintre planetele soarelui nostru, e la 4478 milioane kilometri de stăpânul său.

Astronomii însă ar ști cu mult timp mai înainte, că un imens corp străin, întunecat se apropie de sistemul nostru, căci acel corp ar influența mult asupra primei planete de care se apropie. Influența lui ar fi destul de puternică, încât să deranjeze planeta aceasta din drumul ei, deranjări, ce ar fi observate numai decât de astronomii de pe pământ, după cum probabil vor fi observate și de astronomii de pe planeta Marte, dacă în adevăr acea planetă e locuită, după cum cred Lowell, Flammarion și alții.

Cum marele astronom Leverrier a găsit pe cer planeta Neptun prin calcul, studiind deranjările pe cari le suferea planeta Uranus în drumul ei în jurul soare-

lui, tot așa acel corp imens venetic ar fi descoperit, studiindu-se deranjările, ce el le-ar produce asupra planetei Neptun, — căci toate planetele cerești influențează unele asupra altora la depărtări colosale.

Neptun, prima santineală a sistemului nostru solar, va da deci alarma că se apropie corpul cel necunoscut. Uranus va face apoi și el același lucru, alarma va fi generală, dușmanul va fi găsit și observat. Dar cine va putea să-l împiedece mersul lui din ce în ce mai grăbit spre soare? Nici o putere din univers. Soarele nostru îl va atrage după cum lumina lămpii atrage un nenorocit fluture de noapte.

De când va fi văzut cu luneta și până ce va ajunge să fie văzut cu ochii liberi, de toată lumea, vor trece douăzeci și șapte de ani. În urmă, el se va apropia din ce în ce mai repede. Omenirea în acel timp va fi aflat de sinistrul eveniment prevestit de calculul astronomic. Nu ar mai fi vorba de coada nepericuloasă a unei biete comete, ci de întâlnirea cu un corp imens, solid ca și pământul, un corp cu o masă de vre-o 34 ori mai mare decât masa planetei noastre.

Trei ani în urmă ar ajunge să aibă strălucirea unei stele de mărimea întâi, peste alți doi ani și trei luni, când ar ajunge la distanța planetei Jupiter ar fi mult mai mare în strălucire decât strălucirea planetei Venus (Luceafărul), când acesta are cea mai mare strălucire a ei.

Tot mai număroase devin simptomele, că într'adevăr guvernul ungar caută o înțelegere cu Români.

Lucrul este în tot cazul mai natural decât gâlceava pe care au căutat-o până acum toate guvernele maghiare Românilor, persecutându-i, calomniindu-i și îndepărtându-i sistematic dela viața publică. Dară dacă e cu puțință acest lucru, iată ce nu ne vine a crede.

De alt-fel cea mai mare parte a presei maghiare și cei mai mulți politicieni maghiari socotesc chestia naționalităților ca fiind foarte necesară pentru dânșii, ba trăiesc chiar și politicește, din exploatarea pretenției primejdii a naționalităților.

Guvernul maghiar are deci în această cauză o mare piedecă pentru acțiunea sa de împăcare, chiar dacă cum-va, ceea ce nu se poate încă ști, intențiunile sale sunt drepte și curate.

Dar nici guvernul d-lui Khuen Hedervary nu se poate emancipa de prejudecățile trecutului și apoi el și-a închis calea spre încrederea Românilor.

Înainte de ultimele alegeri, guvernul a tratat cu partidul național. Acesta s'a arătat dispus a reflecta asupra intențiilor guvernului. Dar guvernul a pornit crâncena luptă contra partidului național și se știe prin ce mijloace a știut să-l reducă în parlament.

Aci însă guvernul maghiar a greșit socoteala. Învins în alegeri, partidul național român a pierdut cele mai multe din mandatele sale în Cameră, — dar a câștigat și mai mult încrederea Românilor, devenind adevăratul lor reprezentant. Așa, că d-l Teodor Mihaly a putut declara cu drept cuvânt, că dacă guvernul maghiar vrea în mod serios o înțelegere cu Români, nu are decât un loc competent căruia trebuie să se adreseze pentru a trata, și acest loc competent e partidul național.

Mitropolitul Mețianu, ca fruntaș român poate trata cu guvernul, dar numai în calitate de particular. Nici declarațiunile sale, nici angajamentele ce eventual ar lua, nu angajează pe Români. Câtă vreme deci guvernul Hedervary va umbra pe căi piezișe, o înțelegere sinceră nu se va putea face.

Tratatările despre cari se relatează deci acum, nu pot fi luate în serios și nu pot duce la nici un rezultat hotărîtor. În ziua numai când vom auzi, că guvernul maghiar tratează cu reprezentanții autorizați ai partidului național român, — atunci — abia se va putea vorbi de posibilitatea unei înțelegeri.

Ceea-ce ni-se pare însă sigur, este că partidul național nu respinge în principiu o înțelegere, ci o crede posibilă în anume condițiuni. Facem această simplă constatare, fără a angaja pe cine-va, de

în timpul acesta nu numai celelalte planete, dar chiar și pământul nostru ar suferi turburări mari, necunoscute până atunci, anotimpurile s-ar schimba, anul ar fi mai lung decât e acum. Dela distanța la care se află Jupiter, corpul cel necunoscut ar ajunge în apropierea planetei noastre peste o sută patruzeci și cinci de zile.

Dacă ar veni din spre punctul ceresc spre care se îndreaptă soarele, vagonul nu s-ar ciocni nici cu planetele Neptun, Uranus, Saturn, Iupiter și Marte, nici cu Pământul, din cauze cari nu pot fi explicate în mod mai popular. Efectele ce se vor resimți însă din cauza apropierei prea mari a giganticului soare stins vor fi foarte mari. Numai ziua și noaptea vor rămânea aceleași.

În loc să ne urmăm însă drumul împrejurul soarelui, am asculta cu totul sau numai în parte și de corpul cel străin. Timp de nouăsprezece zile ar dura starea aceasta de haos, când totul ar fi schimbat, până când la sfârșitul zilei a nouăsprezecea ar avea loc catastrofa, atunci omenirea nu ar mai putea să știe nimic din ceia ce s-ar mai întâmpla...

Victor Anestin.

oare-ce credem, că cea mai mare rezervă ni-se impune, în aceste momente delicate pentru politica fraților de peste munți.

«Branik».

Ziarul fostului deputat naționalist sârb D. Polyt: «Branik» este de părere că tratările, ce s'au urmat, nu vor avea nici un rezultat. Tratările aceste dovedesc de altfel, că bărbații de stat maghiari nu cunosc încheierea chestiunii naționalităților din Ungaria, căci ei greșesc, dacă cred că au rezolvit chestiunea naționalităților dacă proced la o înțelegere cu Români. Trebuie să constatăm din nou, zice «Banik», că naționalitățile n'au avut nici când dorințe de neîndeplinit și chiar separatistice, cari li se puneau cu atâta plăcere în cărcă. În schimb însă ele au pretins și pretind executarea minuțioasă a legii despre naționalități, atât Românii cât și Sârbii. Prin urmare chestiunea naționalităților nu se poate rezolvi astfel și prin nici un fel de tratări, decât numai dacă naționalitățile vor obține drepturile limbii lor materne în toate ramurile vieții publice, în școală, la judecătoria și în administrație. Fiecare altă încercare de rezolvire și prin urmare și o înțelegere cu Români, va rămânea fără rezultat.

ȘTIRI.

— 28 Iulie v.

Un internat pentru elevii meseriașilor români din Cernăuți. Din Cernăuți ni se scrie: Duminecă a avut loc aici punerea petrei fundamentale a unui internat pentru elevii meseriașilor români din Cernăuți, înființat de societatea meseriașilor români bucovineni, care stă sub presidența d-lui Dimitrie Bucevșchi, proprietar de tipografie. Un asemenea internat a fost una din necesitățile imperioase pentru înțelegerea unei sănătoase clase de mijloc românești, căci cel puțin pe timpul uceniciei viitorii comercianți și meseriașii români vor fi scutiți de grijile zilei de mâine, acordându-li-se găzduire și hrană. Dieta bucovineană a acordat societății o subvențiune în sumă de 13.000 cor. ca fond pentru clădirea internatului, iar prin liste de subscripție s'au mai adunat câteva sute de coroane. Serbarea a fost introdusă de un discurs de mulțămire adresat de d-nul Bucevșchi tuturor celor, cari au contribuit la înființarea internatului. Serviciul divin a fost oficiat de consilierul consistorial D. car de Bejan cu mare asistență, după care s'a dat citire unui document, care a fost iscălit de cei prezenți. Cu ocazia punerii pietrei fundamentale, d-l Teofil Nedelco a donat societății un legat de 1000 cor., cu scopul ca procentele acestei sume realizate în decurs de 4 ani, cât durează studiul de ucenicie, să fie date celui mai harnic elev, ca ajutor pentru a se putea perfecționa în branșa sa.

Din Râșnov ni-se scrie: Duminecă în 25 l. c. locuitorul din comună I. Stănilă sen. carele era cel mai bun vânător și călăuza sigură a excursioniștilor pe munții Buceci, suindu-se pe locuri prăpăstioase din Buceci spre a culege flori »Edel-veis« ce cresc pe cele mai periculoase locuri, a fost cuprins de o ceată, în care timp a scăpat pe stânci la vale distanță de peste 100 m. așa că i-s-au zdrobit capul și oasele. Un nepot al său, cu carele plecase dela casa din munte, unde era îngrijitor cu fiii săi, văzând că moșul său, nu mai se reîntoarce la locul unde-l aștepta cu florile, s-a dus la casă și înștiințând pe tatăl său, l-au găsit pe îndrăsnitul bătrân mort. Avea la 70 ani. Dumnezeu să-l odihnească! — C-n.

Logodnă. D-l Fritz Albrich, comisar de poliție în Brașov, s-a logodit cu gentila d-șoară Mina Petrovitsch din Feldioară. Felicitările noastre simpaticilor logodnici.

Un conflict de graniță între România și Ungaria. Dintr'un articol mai lung scris de d-l Russu Abrudeanu în »Adevărul« din București reținem următoarele:

Cu ocazia verificării punctelor de pe linia de frontieră dintre România și Austro-Ungaria de către comisiunea mixtă nstii-

Novități frumoase industriale indigene. Stofe de costume barbatești, pentru Salon, Stradă Sport și Vanat.

Din fabrică nouă de postav **Vilhelm Teimann**. Depozit cu bogat asortiment recomandă cu prețiu pe fabrică. **Em. Mayer și Cie. (Șirul florilor 2.)** Telefon numărul 52
Mustre de stofe se trimit la cerere gratis și franco.

ATENȚIUNE.

„AIDA” VERGE și „BLUE STAR” CONTINENTAL

hârtie de cigarete veritabilă numai cu insigniile ce se văd pe anunt!

FERȚI-VA DE IMITAȚIUNI FĂRA VALOARE!

„POPORUL”
Institut de Credit și Economii, Societate pe acții în LUGOȘ.

Concurs.

La institutul de credit și economii „Poporul” societate pe acții în Lugoj, află aplicare cu 1. Septembrie a. c. un **Practicant**, absolvent al școlii comerciale superioare. Salar începător 800 coroane anual. Lugoj, August 1910.

Direcțiunea
1100. 1—3.

Pilule purgative zaharisite ale lui Philipp Neustein.
(Pilule Elisabeth a lui Neustein.)

Sunt a se prefera preparatelor similare în toată prvința. Aceste pilule nu conțin substanțe stricicioase. Se folosesc cu cel mai mare efect la boala de pânțec sunt ușor purgative, curăță sângele. Foarte folositoare și nevătămatoare la **Constipații**, care este cauza multor boale. Zaharisite le iau bucuos și copii.

0 cutie cu 15 Pilule costă numai 30 b. 1 Sul cu 8 cutii care conțin 120 Pilule costă numai 2 cor. La trimiterea prețului de 2 cor. **45 bani se expediază 1 Sul franco.**

Atenție! A se feri de imitații. Să se ceară Pilule purgative ale lui Philipp Neustein. Veritabile numai când cutia este provăzută cu întruție și cu marca protocoată de scut, c o tipar roșu și negru Sf. Leopold și subscrierea „Philipp Neustein, farmacie”. Invalitoarele scutite de tribunalul comercial sunt subsemnate cu firma noastră

Farmacia Philipp Neustein la „Sf. Leopold”, WIEN I Plankengasse 6.
Depozit în Brașov la farmaciile: E. Jekelius; F. Kelemen; E. Kugler; V. Roth; V. Klein; E. Neustädter; F. Stener.

PRODUCȚE VICHY

din sare naturală din izvoare franceze **PASTILLES-VICHY-ETAT** 23 pastile luate după masă, promovează digestiunea.

SEL-VICHY-ETAT pentru prepararea Apei-Vichy

COMPRIMES-VICHY-ETAT pentru prepararea apei alcalice.

TOPORĂȘTE

Se poate comanda prin toate librăriile din țeară, număr 20 grifari cu midalii cu tot și pântru tren 5 grifari. Also! Acu ori nici-când! Ori ce mama Preisuli!

CAUT o calfă în prăvălia mea de băcănie care posedo limba română și magyară. A se adresa la firma **Pompeiu Bolezan**, comerciant, Nagysármás.

Farmacia și laboratorul chemic al lui HEGYESI ÁRPÁD
Kápolnokmonostor. Comitatul Solnok-Doboka.

Farmecul, Nobleța și Frumsețea unei Doamne îl dă numai un obraz firmos, care se capătă folosind

„Crema Katinka”

Crema pregătită de mine vindecă cu siguranță petele de ficat, Coșile, Pistrui de pe suprafața pielii, e liberă de orice metal stricicios, nu conține Kali-carbonat ca cremurile publicate cu multă reclamă și așa nu cauzează ermeatită, ci se lipește de suprafața lduri și în câteva momente se usucă părăște peles, umple fața imprumunându-i o culoare fină.

„Săpunul Katinka”

El perfect liber de materii stricicioase cu un maximal conținut de fier, pregătit cu parfum plăcut de roze, nu irită și pielea feței, ci o face de o curățenie strălucitoare, multumită compoziției nobile.

„Pudra Katinka”

Fiecare damă e datoare să-si cruțe și aperi pielea feței! Ca efectul obținut cu „CREMA KATINKA” să poată fi păstrat, înainte de a merge la aer liber, binevoți a vă pudra fața cât de bine.

„PUDRA KATINKA” e liberă de orice metal nu conține colorile albitoare stricicioase ce să află în fiecare pudră, ci e compusă din materii inoente, din praf de urez și parfumată cu oleiuri de roze.

„Spiritul de păr Katinka”

Cu o mulțime de declarațiuni mulțumitoare și recunoștințe pot adăveri, că după folosirea abia de o săptămână a „SPIRITULUI DE PĂR KATINKA”, căderea părului cauzată de orice morbo ce slăbește rădăcinile perilor încetează cu desăvârșire.

După folosirea abia de câte-va zile a

„Crema Katinka pentru conservarea fineței mânilor

erosiunile dispar și pelea mânilor devine netedă și moale
Înainte de întrebuintare crema, să se spele mâinile cu „săpunul Katinka” și apoi uscate a se unge cu un strat subțire de cremă.

Prețul unui borcan de „Crema Katinka” 1 cor.
” ” bucați de săpun Katinka 80 f.
” ” cutii de pudră Katinka 1-20 c.
” ” flacon de spirit de per Katinka 2 cor.
” ” de crema pentru conservarea fineței mânilor 1 cor

Se află în farmacia lui Hegyesi Árpád în Kápolnok-Monostor, comitatul Solnok-Doboka și la Dr. Egger Leo și Egger Náador, Budapesta VI. Váci körút 17.

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei”
se pot face ori și cand pe timp mai îndelungat sau lunare.
Adresa: „Gazeta Transilvaniei”

! Nene Lascar !

Azi ne întâlnim

la

Restaurant SUCIU

pe Promenadă.

COLEȘA & PANA
Coloniale, Delicatesso, Vinuri, Ape Minerale, Șuncă de Praga și Icre Negre
BODEGA.— Str. Hirscher, No. 3

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.
Valabil din 1 Maiu st. n. 1910 și până în 1 Oct. st. n. 1910.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:
I. Trenul mixt la ora 6:36 min. dim.
II. Tr. accel. (peste Clușin) la 6. 2-20 m. p. m.
III. Trenul de pers. la ora 7-40 min. séra.
IV. Tr. accel. p. Arad la orele 10-05 m. séra.
V. Tr. accel. p. Arad la orele 6-00 min. dim.

Dela Brașov la Bucuresci:
I. Trenul de persoane la ora 3-16 m. dim.
II. Trenul mixt la orele 12-32 m. p. m.
III. Trenul accel. la ora 2-34 min. p. m. (ce vine pe la Clușin).
IV. Tren mixt la orele 6-40 séra.*
* (care circulă numai la Predeal).
V. Tren accel. la orele 5-26 min. dimini.*
* (până la 15 Noemvrie).

Dela Brașov la Zărnești (gara Bartolomeiu)
I. Trenul mixt la ora 9-27 min. a. m.
II. Trenul mixt la ora 2-48 min. p. m.
III. Tren mixt la ora 10-11 séra.

Dela gara Bartolomeiu la Făgăraș:
I. Tren de pers. la ora 4-34 min. dimini.
II. Tren la ora 7-58 minute dimineața.*
III. Tren la ora 1-07 minute p. m. (are legătură până la Nagyszeben sos 8-59 séra).
IV. Tren la ora 3-10 minute p. m.*
V. Tren la ora 5-39 minute p. m. (* până la Feketehalom).

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:
I. Tren acc. p. Arad la orele 5-16 m. dim.
II. Trenul de persoane la ora 7-35 dim.
III. Tr. accel. peste Clușin la 6. 2-19 m. p. m.
IV. Trenul mixt la ora 8-56 min. séra.
IV. Trenul accel. la ora 10-04 séra.

Dela Bucuresci la Brașov:
I. Tren. de pers. la ora 6-50 min. dimini. (numai dela Predeal).
II. Trenul accel. la ora 2-0 min. p. m. (Are legătură cu Sibiu și Cluj).
III. Trenul pers. la ora 4-05 m. p. m.
IV. Trenul mixt. la ora 9-18 min. séra.
V. Trenul accel. la ora 10-44 min. séra.*
* (până la 15 Noemvrie).

Dela Zărnești la Brașov (gar. Bartolomeiu)
I. Trenul mixt la ora 7-30 min. dim.
II. Trenul mixt la ora 1-20 min. p. m.
III. Tren mixt la ora 7-27 séra.

Dela Făgăraș la gara Bartolomeiu:
I. Tren la ora 7-04 min. dimineața.
II. Tren la ora 9-58 min. a. m.*
III. Tren la ora 12-12 min. s. m.
IV. Tren la ora 7-17 minute p. m.*
V. Tren la ora 9-59 minute séra. (* dela Feketehalom).

Circulația trenurilor locale și Motoarelor Brașov-Săcele.
valabil dela 1 Maiu 1910.

Din Brașov-piață pleacă la : Noua, Dârste, Băcsfalu, Türkös, Csernat, Satalung, Zajzon
7-02 8-07 9-01 10-14 11-10 12-18 1-56 2-30 3-20 4-33 5-55 7-15 7-41 10-12.

La Gară: 7-167 8-5 8-21 8-51 10-20 11-22 11-56 12-24 1-43 2-10 3-47 4-55 5-41 6-10 7-05 8-18 8-57.9

Fabrica de tricotaj Gheorg Foith & Cie

Magazin cu mărunțișuri și flanelărie, en gros și en detail.
BRAȘOV, Strada PORTII 24.
Fabricație propii de ciorapi, jiletei pentru Dame și bărbați, hăinuțe de copii etc. din lână curată și bumbac. Mare asortimen de albituri, tricot de lână și bumbac. Ciorapii se repară bine și ieftin.

PENTRU COMBATEREA anemiei galbănărei, slăbiciunii generală, miștuire grea, lipsă de apetit, nervositate, friguri, este probat și cu efect Vinul feruginos China
Se capătă la producător: **farmacia V. Klein, Brașov, Strada Caterinei Nr. 7. și la farmacia F. JEKLIUS, strada Portii, Nr. 1083 (1—52.)**